

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૮૨૫૫/૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. એસ. સુપેહિયા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી વૈભવી ડી. નાણાવટી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના
	✓	

=====

ઉષાબેન કલ્પેશભાઈ પટણી તે સ્વર્ગસ્થ કલ્પેશભાઈ રામુભાઈ પટણી ના કાનૂની
વારસદાર (પત્ની)

વિરુદ્ધ

રાજ્ય વેરા અધિકારી, ઘટક ૫ (અમદાવાદ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧ તરફે કૃતાર્થ કે. દેસાઈ (૯૬૬૨)

અરજદાર(રો) નં. ૧ તરફે શ્રી અભય વાય. દેસાઈ (૧૨૮૬૧)

સામાવાળા નં. ૧ તરફે સુશ્રી તનુશ્રી શ્રીમાળ, એ.જી.પી.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. એસ. સુપેહિયા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી વૈભવી ડી. નાણાવટી

તારીખ : ૧૩/૦૮/૨૦૨૬

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. એસ. સુપેહિયા દ્વારા)

૧. નિયમ (૩૯) તુરંત પરત કરવાપાત્ર. વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ સુશ્રી તનુશ્રી શ્રીમાળ સામાવાળા વતી અને તેમના તરફે નિયમની નોટિસની સેવાનો સ્વીકાર કરે છે.

૨. હાલની રિટ અરજીમાં, અરજદારે મૃતક શ્રી કલ્પેશભાઈ રામુભાઈ પટણી (કરદાતા) ના પત્ની એવા અરજદારને જારી કરવામાં આવેલી તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૨૪ ની નોટિસને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા માટે અરજ કરેલ છે.

સંક્ષિપ્ત હકીકતો

૩. સ્વર્ગસ્થ શ્રી કલ્પેશભાઈ રામુભાઈ પટણી (અરજદારના પતિ) શિવમ ટ્રેડિંગ કંપનીના નામે અને શૈલીમાં વિવિધ ચીજવસ્તુઓના વેપારના વ્યવસાયમાં રોકાયેલા હતા. શ્રી કલ્પેશભાઈ રામુભાઈ પટણીનું ૩૭ વર્ષની નાની વયે કોવિડ-૧૯ ને કારણે તારીખ ૦૩.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ અવસાન થયું હતું. પ્રોપ્રાઈટરશિપ એન્ટિટીની નોંધણી સત્તાવાળાઓ દ્વારા તારીખ ૧૬.૦૭.૨૦૨૧ ના હુકમ મારફત રદ કરવામાં આવી હતી, જેમાં સતત છ મહિનાના સમયગાળા માટે જીએસટી રિટર્ન ફાઇલ કરવામાં નિષ્ફળતા પર શૂન્ય માંગણીઓની આકારણી કરવામાં આવી હતી.

૩.૧ અરજદારનો એવો કેસ છે કે, સદર પ્રોપ્રાઈટરના મૃત્યુ પછી મૃતક પ્રોપ્રાઈટરનો વ્યવસાય ચાલુ રાખવામાં આવ્યો ન હતો, અને પોતે ગૃહિણી હોવાથી, મૃતક પતિ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા વ્યવસાયના રેકૉર્ડ્સ શોધવામાં અસમર્થ હતી. સામાવાળા સત્તાધિકારીએ પ્રોપ્રાઈટરના મૃત્યુ પછી અને નોંધણી રદ થયા પછી, નાણાકીય વર્ષ (જે હવે પછી ‘એફ.વાય.’ તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ૨૦૨૦-૨૧ ના કર સમયગાળા માટે વ્યાજ અને દંડ સાથે રૂ. ૨૮,૪૯,૯૦૬/- ની સૂચિત કર જવાબદારીની જાણ કરતું ગુજરાત ગૂડ્સ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૧૭ (જે હવે પછી ‘જીએસટી એક્ટ’ તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૭૩(પ) હેઠળનું પૂર્વ-કારણદર્શક નોટિસ ઇન્ટિમેશન ફોર્મ ડીઆરસી-૦૧એ માં તારીખ ૧૪.૦૬.૨૦૨૪ ના રોજ મૃતક પ્રોપ્રાઈટરના નામે જારી કર્યું હતું.

કરદાતાના મૃત્યુ પછી ઉપરોક્ત ઇન્ટિમેશન માત્ર જીએસટીએન પોર્ટલ પર જ જારી કરવામાં આવ્યું હોવાથી, હાલના અરજદાર (કાનૂની વારસદાર) તેનાથી અજાણ હતા અને સદર ઇન્ટિમેશનનો જવાબ આપવામાં અસમર્થ હતા.

૩.૨ સામાવાળા સત્તાધિકારીએ ત્યારબાદ એફ.વાય. ૨૦૨૦-૨૧ ના કર સમયગાળા માટે વ્યાજ અને દંડ સાથે રૂ. ૨૮,૪૯,૯૦૬/- ની કર જવાબદારી વસૂલ કરવા માંગતી જીએસટી એક્ટની કલમ ૭૩(૧) હેઠળની વાદગ્રસ્ત નોટિસ સાથે તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૨૪ ના ફોર્મ ડીઆરસી-૦૧ મૃતક કરદાતા પર જારી કરી હતી. સદર નોટિસ દેખીતી રીતે માત્ર જીએસટીઆર-૦૧ અને જીએસટીઆર-૩બી મુજબ કરપાત્ર જાવક સપ્લાય (આઉટપર્ડ સપ્લાય) પરના તફાવતની કર જવાબદારીના આધારે મૃતક કરદાતા દ્વારા કરવામાં આવેલા વાસ્તવિક સપ્લાય તેમજ કથિત સપ્લાય સામે ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટની ઉપલબ્ધતા અંગે કોઈ વધુ ચકાસણી કર્યા વિના જારી કરવામાં આવી હતી. કરદાતાના મૃત્યુ પછી ઉપરોક્ત નોટિસ જીએસટીએન પોર્ટલ પર જારી કરવામાં આવી હોવાથી, હાલના અરજદાર (કાનૂની વારસદાર) તેનાથી અજાણ હતા અને સદર નોટિસનો જવાબ આપવામાં અસમર્થ હતા.

૩.૩ સામાવાળા સત્તાધિકારીએ ત્યારબાદ મૃતક કરદાતા દ્વારા ફાઇલ કરાયેલા કોઈપણ જવાબની ગેરહાજરીમાં કારણદર્શક નોટિસમાં સૂચિત માંગણીઓને માન્ય રાખતો વાદગ્રસ્ત હુકમ સાથે તારીખ ૦૧.૦૨.૨૦૨૫ નું ફોર્મ ડીઆરસી-૦૭ મૃતક કરદાતા સામે પસાર કર્યું હતું. વાદગ્રસ્ત હુકમ જારી થયા પછી,

અરજદારને મૃતક કરદાતાના વ્યવસાય માટે જીએસટી રિટર્ન સંભાળતા અને ફાઈલ કરતા કન્સલ્ટન્ટ તરફથી ફોન આવ્યો કે જીએસટીએન પોર્ટલ પર વાદગ્રસ્ત નોટિસ અને હુકમ જારી કરવામાં આવ્યા છે.

જ. અરજદાર તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી અભય વાય. દેસાઈએ રજૂઆત કરી છે કે વાદગ્રસ્ત નોટિસો તેમજ ત્યારપછીના હુકમો મૃત વ્યક્તિ સામે જારી કરવામાં આવ્યા હોવાથી તેને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા જરૂરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદાર એક ગૃહિણી હતી અને તેના સ્વર્ગસ્થ પતિ દ્વારા ચલાવવામાં આવતી પ્રોપ્રાઈટરશિપની વ્યાપારી પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંબંધ ધરાવતી ન હતી અને તેથી, વાદગ્રસ્ત માંગણા હુકમોમાં પરિણમેલી કાર્યવાહીથી અજાણ હતી. પોતાની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૦૨૯૪/૨૦૨૬ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૮.૦૭.૨૦૨૬ ના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે.

પ. સામાવાળા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી તનુશ્રી શ્રીમાળે હાલની રિટ અરજીનો વિરોધ કરતાં રજૂઆત કરી છે કે સામાવાળા સત્તાધિકારીએ ૩ નોટિસો જારી કરી હતી; તારીખ ૧૯.૧૦.૨૦૨૪, ૦૮.૧૧.૨૦૨૪ અને ૧૧.૧૨.૨૦૨૪ ના રોજ મૃતક કરદાતાને પોતાનો જવાબ રજૂ કરવા જણાવ્યું હતું, જોકે અરજદારના સ્વર્ગસ્થ પતિ દ્વારા કોઈ જવાબ આપવા માં આવ્યો ન હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તારીખ ૧૧.૧૨.૨૦૨૪ ની નોટિસ મારફત મૃતક કરદાતાને રૂબરૂ સુનાવણી માટે બપોરે ૨:૧૩ કલાકે હાજર રહેવા

જાણાવવામાં આવ્યું હતું અને કોઈ હાજર ન થતાં વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે વ્યવસાયના મુખ્ય સ્થળ પર નોટિસો પણ ચોંટાડવામાં આવી હતી અને એવી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે વાદગ્રસ્ત હુકમો કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવા જોઈએ નહીં.

૬. એ બાબત વિવાદમાં નથી કે અરજદાર એ મૃતક કરદાતા – શ્રી કલ્પેશભાઈ રામુભાઈ પટણીના ગૃહિણી પત્ની છે, જેઓ કોવિડ મહામારી દરમિયાન તારીખ ૦૩.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ અવસાન પામ્યા હતા. અરજદાર પ્રોપ્રાઈટરશિપ સાથે દૂરથી પણ જોડાયેલા ન હતા અને આખરે, તારીખ ૧૬.૦૭.૨૦૨૧ ના રોજ પ્રોપ્રાઈટરશિપની નોંધણી રદ કરવામાં આવી હતી. લગભગ ૩ વર્ષના સમયગાળા પછી, તારીખ ૧૪.૦૬.૨૦૨૪ ના રોજ, સામાવાળા સત્તાધિકારીએ જીજીએસટી એક્ટની કલમ ૭૩(પ) ની જોગવાઈઓ હેઠળ મૃતક કરદાતાને રૂ. ૨૮,૪૯,૯૦૬/- ની સૂચિત કર જવાબદારીની જાણ કરતી પૂર્વ-કારણદર્શક નોટિસ ઇન્ટિમેશન જારી કર્યું હતું. ત્યારબાદ, કાર્યવાહી આગળ વધી અને નોટિસો જારી કરવામાં આવી અને મૃતક કરદાતાના ફેક્ટરી પરિસરમાં ચોંટાડવામાં આવી. કોઈ હાજર ન થતાં, સામાવાળા સત્તાધિકારીએ કારણદર્શક નોટિસોમાં સૂચિત માંગણીઓને માન્ય રાખતો તારીખ ૦૧.૦૨.૨૦૨૫ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કર્યો હતો. એ સાચું છે કે સામાવાળા સત્તાધિકારી અરજદારના પતિના મૃત્યુ વિશે અજાણ હતા, જેઓ પ્રોપ્રાઈટરશિપની વ્યાપારી પ્રવૃત્તિઓ સાથે જોડાયેલા હતા. જોકે, અરજદાર ગૃહિણી હોવાથી વ્યવસાય સાથે

દૂરથી પણ જોડાયેલા ન હતા અને જીએસટીએન પોર્ટલની બારીકાઈઓથી અજાણ હતા.

૭. આમ, ઉપરોક્ત હકીકતોને ધ્યાને રાખીને, કાર્યવાહી મૃત વ્યક્તિ સામે શરૂ કરવામાં આવી હોવાથી, અમે કારણદર્શક નોટિસો તેમજ ત્યારપછી પસાર કરવામાં આવેલા વાદગ્રસ્ત હુકમોને એવી સ્પષ્ટતા સાથે કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરીએ છીએ કે સામાવાળા માટે બાકી માંગણી માટે અરજદાર સામે કાયદા અનુસાર યોગ્ય કાર્યવાહી શરૂ કરવાનું ખુલ્લું રહેશે. હાલની અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે. નિયમ (૩૯) સંપૂર્ણ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

(એ. એસ. સુપેહિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

(વૈભવી ડી. નાણાવટી, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====